

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ภาค ๓

ลักษณะ ๒ การพิจารณา

ดร.จิตฤดี วีระเวสส์
ประธานแผนกคดีสิ่งแวดล้อม
ในศาลอุทธรณ์ภาค ๔

การตั้งทนายความให้จำเลย

ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๓ บัญญัติว่า “ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต หรือในคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล ก่อนเริ่มพิจารณาให้ศาลถามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีก็ให้ศาลตั้งทนายความให้

ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุก ก่อนเริ่มพิจารณาให้ศาลถามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีและจำเลยต้องการทนายความ ก็ให้ศาลตั้งทนายความให้

ให้ศาลจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ทนายความที่ศาลตั้งตามมาตรานี้ โดยคำนึงถึงสภาพแห่งคดีและสถานะทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง”

การตั้งนายความให้จำเลย (ต่อ)

๑. การตั้งนายความให้จำเลย

(๑.๑) คดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต หรือในคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกิน ๑๘ ปี ในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล (มิใช่ในวันที่จำเลยกระทำความผิดและมีใช้กรณีจำเลยบรรลุนิติภาวะด้วยการสมรสด้วย)

➢ ก่อนเริ่มพิจารณาศาลต้องถามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีก็ให้ศาลตั้งให้ โดยกฎหมายกำหนดเชิงบังคับศาลว่าต้องตั้งนายให้จำเลย แม้จำเลยจะไม่ต้องการทนายก็ตาม (ฎีกาที่ ๓๑๓๓/๒๕๕๑, ๓๓๐๑/๒๕๔๓)

การตั้งนายความให้จำเลย (ต่อ)

ฎีกาที่ ๓๖๖/๒๕๓๔ คดีที่มีโทษประหารชีวิต ถ้าจำเลยไม่มีทนาย ศาลต้องตั้งนายให้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าจำเลยต้องการทนายหรือไม่ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓๓ วรรคหนึ่ง ที่แก้ไขใหม่ ทั้งนี้เพื่อความคุ้มครองแก่จำเลยในคดีที่มีโทษประหารชีวิต เมื่อศาลตั้งนายให้แล้วแต่จำเลยไม่ต้องการทนายก็เป็นเรื่องของจำเลย การที่ศาลชั้นต้นไม่ตั้งนายให้จำเลย จึงเป็นการพิจารณาที่ไม่ชอบ

การตั้งนายความให้จำเลย (ต่อ)

(๑.๒) คดีที่มีอัตราโทษจำคุก

- ก่อนเริ่มพิจารณาศาลต้องถามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีและจำเลยต้องการ จึงอยู่ในบังคับที่ศาลต้องตั้งนายให้
- แต่ถ้าศาลถามแล้วจำเลยไม่ต้องการทนาย ศาลชอบที่จะดำเนินคดีต่อไปได้โดยชอบ (ฎีกาที่ ๓๖๕๔/๒๕๔๕)

การตั้งนายความให้จำเลย (ต่อ)

(๑.๒.๑) คดีอาญาจะมีอัตราโทษจำคุกเบา
แก่ไหน แม้จะเป็นคดีที่อยู่ในการ
พิจารณาของศาลแขวง ศาลก็ต้อง
ปฏิบัติตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๓ วรรค
สอง (ฎีกาที่ ๕๒๖๐/๒๕๔๘ และที่
๖๓๒๓/๒๕๔๘)

การตั้งทนายความให้จำเลย (ต่อ)

ฎีกาที่ ๕๒๖๐/๒๕๔๘ ตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงฯ มาตรา ๔ และ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๓ วรรคสอง เป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองแก่จำเลยในการพิจารณาคดีของศาล คดีนี้เป็นคดีที่มีอัตราโทษจำคุก เมื่อจำเลยไม่มีและแสดงต้องการทนายความ จึงเป็นหน้าที่ศาลชั้นต้นที่ต้องตั้งทนายความให้ก่อนเริ่มพิจารณา การที่ศาลชั้นต้นดำเนินคดีไปโดยจำเลยไม่มีทนายความแล้วพิพากษาลงโทษจำเลย จึงเป็นเรื่องที่ศาลชั้นต้นมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกระบวนการพิจารณาอันเป็นกระบวนการพิจารณาที่ไม่ชอบ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยแม้จำเลยไม่ได้ยกขึ้นอุทธรณ์หรือฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้โดยให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาพิพากษาใหม่ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐๘ (๒) ประกอบมาตรา ๒๒๕

การตั้งทนายความให้จำเลย (ต่อ)

(๑.๒.๒) คดีริบทรัพย์สิ้นตาม พ.ร.บ. มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดฯ มิใช่เป็นกรณีเนื้อหาความผิด ไม่อยู่ในบังคับที่ศาลต้องสอบถามหรือตั้งทนายให้ผู้ร้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๓ (ฎีกาที่ ๒๖๑๗/๒๕๔๓)

การตั้งทนายความให้จำเลย (ต่อ)

(๑.๒.๓) ความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล ศาลไม่จำเป็นต้อง สอบถามผู้ถูกกล่าวหาเรื่องทนายความและตั้งทนายความให้ผู้ ถูกกล่าวหา

- ฎีกาที่ ๔๕๒๓/๒๕๕๓ บทบัญญัติเรื่องละเมิดอำนาจศาลเป็น กฎหมายพิเศษที่ศาลมีอำนาจค้นหาความจริงได้โดยการไต่สวน และไม่ต้องกระทำต่อหน้าจำเลยดังเช่นการพิจารณาคดีอาญา ทั่วไป จึงไม่อาจนำ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๓ วรรคสอง มาใช้บังคับได้ ศาลจึงไม่จำเป็นต้องสอบถามผู้ถูกกล่าวหาเรื่องทนายความและตั้ง ทนายความให้ผู้ถูกกล่าวหาตามบทบัญญัติดังกล่าว

การตั้งทนายความให้จำเลย (ต่อ)

(๑.๒.๔) หากข้อไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการ ถามทนายความเป็นเรื่องเล็กน้อยมิได้ กระทบต่อความยุติธรรม ศาลสูงอาจไม่ จำต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้น ดำเนินการใหม่ก็ได้

การตั้งทนายความให้จำเลย (ต่อ)

ฎีกาที่ ๘๒๘๓/๒๕๕๕ เจตนารมณ์ของ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๓ วรรคสอง เพื่อให้จำเลยมีทนายความช่วยเหลือในการต่อสู้คดีที่มีอัตราโทษจำคุก แมื่อก่อนศาลชั้นต้นอ่านและอธิบายฟ้องและสอบคำให้การจำเลย ศาลชั้นต้นไม่ได้ถามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ แต่ในวันนัดฟังคำพิพากษา จำเลยได้แต่งตั้งทนายความ และทนายจำเลยก็ได้ทำหน้าที่ทนายจำเลยตลอดมาจนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาโดยไม่ปรากฏว่าจำเลยเสียเปรียบในเชิงคดี ทั้งมิได้เปลี่ยนแปลงคำให้การของจำเลยแต่ประการใด ถือได้ว่าจำเลยยังคงให้การรับสารภาพ คดีจึงไม่มีเหตุจำเป็นต้องยื่นสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นสอบจำเลยเรื่องทนายความ

การตั้งทนายความให้จำเลย (ต่อ)

ฎีกาที่ ๔๔๖๐/๒๕๔๖ การที่ศาลชั้นต้นสอบถามคำให้การจำเลยโดยไม่ได้สอบถามเรื่องทนายเสียก่อน แม้กระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นจะไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๓ แต่ในวันสืบพยานโจทก์นัดแรกจำเลยได้แต่งตั้งทนายความเข้ามาว่าต่างให้ และทนายความของจำเลยยังแก้ต่างให้จำเลยทุกนัดจนเสร็จคดี ฉะนั้น จำเลยจึงมีทนายความดำเนินคดีให้แล้ว กรณีไม่มีเหตุจำเป็นที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณาใหม่ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐๘ (๒)

การตั้งทนายความให้จำเลย (ต่อ)

(๑.๒.๕) กรณีที่ศาลออกหมายจำคุกคดีถึงที่สุดไปนานแล้ว การยื่นสำนวนเพื่อให้จำเลยมีทนายความอาจจะทำให้จำเลยเสียสิทธิในฐานะนักโทษเด็ดขาดไป ทั้งการให้จำเลยมีทนายความก็ไม่ทำให้ผลแห่งคดีเปลี่ยนแปลง ศาลสูงอาจไม่เห็นจำเป็นต้องยื่นสำนวนก็ได้ (ฎีกาที่ ๓๒๓๕/๒๕๕๐)

การตั้งทนายความให้จำเลย (ต่อ)

(๑.๒.๖) แม้ในสำนวนไม่ปรากฏใบแต่งตั้งทนาย แต่ทนายจำเลยก็ดำเนินกระบวนการพิจารณาตลอดมา ถือได้ว่าจำเลยแต่งตั้งทนายความแล้ว ศาลสูงไม่จำเป็นต้องยื่นสำนวน (ฎีกาที่ ๕๓๖๔/๒๕๕๐)

การตั้งนายความให้จำเลย (ต่อ)

(๑.๓) คำว่า “ก่อนเริ่มพิจารณา” หมายถึง ก่อนเริ่มพิจารณาเนื้อหาของความผิด

➢ ฎีกาที่ ๘๕๑/๒๕๐๕ (ประชุมใหญ่) ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๓ บัญญัติให้ศาลสอบถามจำเลยเรื่องทนาย ถ้าจำเลยไม่มีทนายและจำเลยต้องการ ก็ให้ศาลตั้งนายให้จำเลยเสียก่อนเริ่มพิจารณา การถามคำให้การจำเลยก็เป็นการพิจารณา ถ้าศาลสอบถามคำให้การจำเลยก่อนสอบถามเรื่องทนาย ก็ย่อมเป็นการไม่ชอบ แต่ก็ไม่จำเป็นต้องให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาใหม่ในเมื่อศาลฎีกาเห็นว่าไม่มีเหตุอันสมควรที่จะให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาใหม่ ...

การตั้งนายความให้จำเลย (ต่อ)

... ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๓ บัญญัติขึ้นเพื่อให้จำเลยมีทนายต่อผู้คดีที่เป็นความผิดอุกฉกรรจ์ มีอัตราโทษจำคุกตามที่ระบุไว้ มิใช่หมายความรวมถึงโทษที่จำเลยจะพึงได้รับจากการเพิ่มโทษฐานไม่ชัดเจนด้วย การที่จำเลยจะถูกเพิ่มโทษหรือไม่เป็นคนละส่วนกับกรณีความผิดที่จำเลยถูกฟ้องร้อง ฉะนั้น แม้จำเลยจะให้การก่อนที่ศาลสอบถามจำเลยเรื่องทนาย คำให้การนั้นก็ไม่ได้เสียไป ทั้งตามรูปคดีก็ไม่มีเหตุน่าสงสัยว่าคำให้การของจำเลยในข้อนี้จะไม่เป็นความจริง คำรับของจำเลยในข้อเคยต้องโทษและพ้นโทษ จึงรับฟังเพื่อเพิ่มโทษจำเลยได้

การตั้งทนายความให้จำเลย (ต่อ)

(๑.๔) หากจำเลยแสดงไม่ต้องการทนายความแล้ว แต่เมื่อถึงวันนัดพิจารณาจำเลยต้องการทนายความ ย่อมเป็นหน้าที่ศาลที่ต้องตั้งทนายความให้จำเลย

➢ ฎีกาที่ ๒๐๖๗/๒๕๒๐ ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่ ๑๐ ปีขึ้นไปนั้น แม้ในวันสอบถามคำให้การจำเลยได้แสดงว่าจะหาทนายเอง แต่เมื่อถึงวันสืบพยานโจทก์ จำเลยหาทนายไม่ได้และแสดงขอให้ศาลหาทนายให้และขอเลื่อนการพิจารณาไป ศาลก็ชอบที่จะตั้งทนายให้จำเลยและตั้งเลื่อนการพิจารณาไปก่อน การที่ศาลชั้นต้นสั่งไม่อนุญาตให้จำเลยเลื่อนคดีแล้วสืบพยานโจทก์จำเลยไปจนเสร็จสิ้น โดยจำเลยไม่มีทนายแก้ต่างนั้น เป็นการไม่ชอบด้วยกระบวนการพิจารณา

การตั้งทนายความให้จำเลย (ต่อ)

(๑.๕) หากศาลไม่ตั้งทนายความให้จำเลยตามที่ร้องขอ แต่ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป จำเลยต้องร้องขอให้เพิกถอนกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบภายในกรอบเวลาที่กฎหมายกำหนด

การตั้งทนายความให้จำเลย (ต่อ)

ฎีกาที่ ๘๖๐/๒๕๕๓ จำเลยขอให้ศาลชั้นต้นแต่งตั้งทนายความให้ตลอดมาจนกระทั่งสืบพยานจำเลยเสร็จ แต่ศาลชั้นต้นก็ไม่ได้แต่งตั้งทนายความให้ ซึ่งหากจำเลยเห็นว่าการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๓ วรรคสอง จำเลยต้องยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องเพื่อให้ศาลชั้นต้นเพิกถอนกระบวนการพิจารณาดังกล่าวไม่ช้ากว่า ๘ วัน นับแต่วันทราบกระบวนการพิจารณานั้น ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๗ ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ แต่จำเลยยื่นคำร้องเมื่อพ้นระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด คำร้องของจำเลยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

การตั้งทนายความให้จำเลย (ต่อ)

(๑.๖) ผลจากการเพิกถอนการพิจารณาที่ผิดระเบียบ ต้องดำเนินการใหม่เพื่อให้จำเลยมีทนายความตั้งแต่แรก จะตั้งทนายความหลังจากสืบพยานโจทก์ไปแล้ว หรือให้ทนายจำเลยถามค้านพยานโจทก์ที่สืบไปแล้วไม่ได้ (ฎีกาที่ ๕๐๐๑/๒๕๔๓ และที่ ๘๓๖๖/๒๕๔๔)

การตั้งทนายความให้จำเลย (ต่อ)

(๑.๓) ศาลสูงจะแก้ไขข้อผิดพลาดที่ศาลชั้นต้นไม่ได้สอบถามจำเลยเรื่องทนาย โดยจดยางานให้ศาลชั้นต้นสอบถามจำเลยใหม่แล้วส่งสำนวนคืนศาลสูงเพื่อพิจารณาพิพากษาไม่ได้ (ฎีกาที่ ๓๔๔/๒๕๔๕)

การตั้งทนายความให้จำเลย (ต่อ)

ฎีกาที่ ๓๔๔/๒๕๔๕ โจทก์ฟ้องคดีที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี และปรับไม่เกิน ๖,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ในการพิจารณาคดีก่อนตามคำให้การจำเลย ศาลชั้นต้นมิได้สอบถามจำเลยเรื่องทนายความตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๓ วรรคสอง จึงเป็นเรื่องที่ศาลชั้นต้นมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามบทบัญญัติดังกล่าวอันเป็นกระบวนการพิจารณาที่ไม่ชอบ และทำให้จำเลยเสียเปรียบ แม้ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ มีคำสั่งในรายงานกระบวนการพิจารณาให้ศาลชั้นต้นสอบถามจำเลยเรื่องทนายความแล้วให้ส่งสำนวนคืนศาลอุทธรณ์ภาค ๘ เพื่อพิจารณาพิพากษา ก็ไม่อาจแก้ไขกระบวนการพิจารณาที่เสียไปแล้วตั้งแต่ต้นให้กลับมาเป็นชอบด้วยกฎหมายได้ ศาลฎีกาให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาและพิพากษาใหม่ตามรูปคดี

การสอบคำให้การจำเลย

๒. การสอบถามคำให้การจำเลย

(๒.๑) ศาลต้องสอบถามเรื่องทนายความก่อน สอบถามคำให้การจำเลย หากศาลมิได้สอบถามเรื่องทนายจำเลย แต่ก้าวล่วงไปถึงการพิจารณา สอบถามคำให้การของจำเลย ไปเลย เป็นการมิชอบ (ฎีกาที่ ๓๐๑๗/๒๕๔๑)

การสอบคำให้การจำเลย

(๒.๒) จำเลยแถลงรับข้อเท็จจริงที่ไม่ใช่เนื้อหาความผิดก่อนสอบถามเรื่องทนายความ ชอบที่ศาลจะรับฟังได้ ไม่มีเหตุที่ศาลจะต้องย้อน สำนวน

➤ สอบถามเรื่องวันที่จำเลยพ้นโทษ หรือเคยต้องโทษมาก่อน (ฎีกาที่ ๑๕๕/๒๕๑๑ และที่ ๘๗๒/๒๕๐๕)

การสอบคำให้การจำเลย (ต่อ)

(๒.๓) แม้ศาลชั้นต้นพลั้งเผลอมีได้สอบถามคำให้การจำเลย แต่ในชั้นสืบพยาน จำเลยเบิกความว่าไม่ได้ทำผิด ย่อมถือว่า จำเลยปฏิเสธ ศาลสูงไม่จำเป็นต้องย้อนสำนวน (ฎีกาที่ ๔๖๕/ ๒๕๐๕)

(๒.๔) ศาลอ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยฟัง เมื่อจำเลยให้การแล้ว แม้ต่อมาจะมีการเลื่อนการพิจารณาออกไปและ จำเลยขอถอนคำให้การเดิมและให้การใหม่ ศาลก็ไม่จำเป็นต้อง อ่านและอธิบายฟ้องกับสอบถามคำให้การจำเลยซ้ำอีก

การสอบคำให้การจำเลย (ต่อ)

ฎีกาที่ ๒๓๖๑/๒๕๖๔ ในวันนัดสอบคำให้การและตรวจ พยานหลักฐาน ศาลชั้นต้นได้อ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยฟังและ สอบถามคำให้การแล้ว จำเลยให้การปฏิเสธ แม้ศาลชั้นต้นมีคำสั่ง อนุญาตให้เลื่อนการตรวจพยานหลักฐานและสอบคำให้การออกไป ศาลชั้นต้นไม่จำเป็นต้องอ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยฟังและสอบถาม คำให้การซ้ำอีก ส่วนที่จำเลยยื่นคำให้การขอถอนคำให้การเดิมที่ ปฏิเสธแล้วให้การใหม่เป็นรับสารภาพ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า “สำเนา ให้โจทก์ รับเป็นคำให้การของจำเลย” มีผลเป็นการอนุญาตให้จำเลย ถอนคำให้การเดิมที่ปฏิเสธ และจำเลยให้การใหม่เป็นรับสารภาพ โดยมีต้องสอบถามคำให้การต่อหน้าโจทก์จำเลยอีก

การสอบคำให้การจำเลย (ต่อ)

(๒.๕) คดีอาญาจำเลยมีหน้าที่นำพยานมาสืบภายหลัง จึงไม่จำเป็นต้องซักค้านพยานโจทก์ไว้ก่อนเหมือนกับในคดีแพ่งตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๘๘ ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ (ฎีกาที่ ๘๓๑๔/๒๕๔๕)

(๒.๖) คดีความผิดต่อส่วนตัว เป็นหน้าที่โจทก์นำสืบให้เห็นว่ามีการร้องทุกข์หรือยื่นฟ้องภายใน ๓ เดือน นับแต่วันรู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำผิด **แม้จำเลยจะมีได้ให้การต่อผู้เรื่องอายุความก็ตาม** (ฎีกาที่ ๑๐๓๕/๒๕๔๐)

การสอบคำให้การจำเลย (ต่อ)

(๒.๗) คำให้การของจำเลยที่ต่อผู้ว่าการกระทำของตนนั้น มีลักษณะที่กฎหมายยกเว้นความผิด ยกเว้นโทษ ย่อมถือว่าเป็นคำให้การปฏิเสธฟ้องโจทก์ทั้งสิ้น (ฎีกาที่ ๑๓๒๐/๒๕๑๓)

(๒.๘) โจทก์ฟ้องลักทรัพย์หรือรับของโจร หากจำเลยให้การรับสารภาพ ต้องชัดเจนว่ารับสารภาพในข้อหาใด โดยถือเป็นหน้าที่ของศาลที่ต้องสอบถามให้ชัดเจน (ฎีกาที่ ๘๘๕๘/๒๕๕๕)

การสอบคำให้การจำเลย (ต่อ)

ฎีกาที่ ๖๐๐๗/๒๕๕๗ เมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งประทับฟ้องคดีโจทก์ไว้พิจารณา ศาลชั้นต้นมีหน้าที่อ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยฟัง และถามว่าจำเลยกระทำความผิดหรือไม่ จะให้การต่อสู้อย่างไรบ้าง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๒ วรรคสอง คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานลักทรัพย์หรือรับของโจรฐานใด ฐานหนึ่ง ศาลชั้นต้นอ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยฟังแล้ว จำเลยให้การรับสารภาพ ศาลชั้นต้นต้องสอบถามด้วยว่าจำเลยจะให้การรับสารภาพฐานลักทรัพย์หรือรับของโจร แล้วพิพากษาลงโทษจำเลยในความผิดนั้น แต่ศาลชั้นต้นมิได้สอบถามให้ชัดแจ้งกลับพิพากษาลงโทษจำเลยในความผิดฐานลักทรัพย์ โดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าจำเลยให้การรับสารภาพในความผิดฐานดังกล่าว การดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นในส่วนนี้จึงไม่ชอบ และมีผลให้กระบวนการพิจารณาถัดมา ตลอดจนคำพิพากษาศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๕ จึงไม่ชอบไปด้วย

การสอบคำให้การจำเลย (ต่อ)

หมายเหตุ แต่ถ้ามีความชัดเจนว่าจำเลยรับสารภาพในข้อหาใด ย่อมรับฟังได้ว่าจำเลยให้การรับสารภาพในข้อหา นั้น

ฎีกาที่ ๘๘๘๘/๒๕๕๘ แม้คำให้การจำเลย มีข้อความว่า จำเลยรับสารภาพตามฟ้องโจทก์ทั้งสิ้น โดยไม่ได้ระบุว่าจำเลยให้การรับสารภาพในข้อหาลักทรัพย์หรือข้อหา รับของโจรก็ตาม แต่ศาลชั้นต้นได้สอบคำให้การจำเลยดังกล่าวแล้ว โดยศาลชั้นต้นได้บันทึกไว้ด้านบนซ้ายของคำให้การจำเลยดังกล่าวว่า สอบจำเลยแล้วยืนยันให้การรับสารภาพข้อหาลักทรัพย์ นอกจากนี้ศาลชั้นต้นได้อ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยฟัง จำเลยให้การรับสารภาพข้อหาลักทรัพย์ แต่ให้การปฏิเสธข้อหา รับของโจร โดยจำเลยลงลายมือชื่อไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณาด้วย จึงฟังได้ว่าจำเลยให้การรับสารภาพในข้อหาลักทรัพย์

การสอบคำให้การจำเลย (ต่อ)

(๒.๘) โจทก์ฟ้องหลักทรัพย์หรือรับของโจร หากจำเลยรับสารภาพฐานใดฐานหนึ่งแล้ว โจทก์จะขอนำสืบหรืออุทธรณ์ฎีกาว่าจำเลยกระทำผิดอีกฐานหนึ่งไม่ได้ (ฎีกาที่ ๑๘๕๗/๒๕๑๕ (ปชญ))

- **การที่โจทก์ฟ้องฐานหลักทรัพย์หรือรับของโจร แสดงว่า หากจำเลยรับในข้อหาใดแล้ว โจทก์ย่อมพอใจ ฉะนั้น ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพในข้อหารับของโจรแล้ว โจทก์จะมาขอสืบพยานอีกว่าจำเลยกระทำผิดฐานหลักทรัพย์อีกไม่ได้**

การสอบคำให้การจำเลย (ต่อ)

ฎีกาที่ ๓๖๓๕/๒๕๔๓ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานหลักทรัพย์หรือรับของโจรฐานใดฐานหนึ่ง เมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำเลยฐานรับของโจรต้องถือว่าศาลได้พิพากษาลงโทษจำเลยเต็มตามความประสงค์ของโจทก์แล้ว โจทก์ย่อมไม่อาจฎีกาโต้แย้งคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์เพื่อให้ลงโทษจำเลยเป็นอย่างอื่นได้อีก และเมื่อคดีเป็นอันยุติตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ว่าจำเลยกระทำผิดฐานรับของโจร จำเลยจึงต้องรับผิดชอบเงินที่จำเลยรับไว้ในกรณีกระทำผิดฐานรับของโจรและยังไม่ได้คืนให้แก่ผู้เสียหายเท่านั้น หากต้องคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินตามฟ้องไม่ การที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้จำเลยคืนเงินจำนวนเต็มตามฟ้องให้แก่ผู้เสียหายนั้นยังไม่ถูกต้อง ศาลฎีกาเห็นสมควรแก้ไข

การสอบคำให้การจำเลย (ต่อ)

(๒.๑๐) ศาลสอบคำให้การจำเลยไม่ตรงตามเวลาที่กำหนดนัด
ไม่มีผลทำให้ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ฎีกาที่ ๒๐๓๘/๒๕๔๕ การที่ศาลชั้นต้นนัดพร้อมเพื่อสอบ
คำให้การจำเลยเวลา ๕ นาฬิกา แต่เลื่อนมาสอบในเวลา ๑๓.๓๐
น. แม้ไม่ได้จดยางานกระบวนการพิจารณา แต่ศาลชั้นต้นก็ดำเนิน
กระบวนการพิจารณาในเวลา ๑๓.๓๐ น. ต่อหน้าจำเลยโดยได้อ่าน
และอธิบายฟ้องให้จำเลยฟัง และถามจำเลยว่ากระทำผิดจริง
หรือไม่ แล้วจดยางานกระบวนการพิจารณาไว้ ถือได้ว่าได้ปฏิบัติ
ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๒ โดยชอบแล้ว ...

การสอบคำให้การจำเลย (ต่อ)

... ทั้งคดีนี้โจทก์ฟ้องว่าจำเลยกระทำผิดฐานลักทรัพย์หรือรับของ
โจร ซึ่งมีข้อความผิดที่กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำให้จำคุก
ตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป หรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น เมื่อจำเลยให้การ
รับสารภาพฐานรับของโจร ศาลยอมพิพากษาโดยไม่สืบ
พยานหลักฐานต่อไปได้ตามมาตรา ๑๗๖ วรรคหนึ่ง ฉะนั้น การ
ดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นตั้งแต่เวลา ๑๓.๓๐ น.
แม้ทนายจำเลยที่จำเลยเตรียมไว้ได้เดินทางกลับไปเสียก่อนก็
ตาม ก็หาไม่ผลให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลไม่ชอบ
ด้วยกฎหมายไม่

การสอบคำให้การจำเลย (ต่อ)

(๒.๑๑) การสืบพยานบุคคลไว้ก่อนตามมาตรา ๒๓๗ ทวิ ถ้ารู้ตัวผู้กระทำความผิดและผู้นั้นถูกควบคุมตัว ย่อมอยู่ในบังคับมาตรา ๑๗๓ ที่ก่อนเริ่มสืบพยาน ดังกล่าว ให้ศาลถามผู้ต้องหาว่ามีทนายความหรือไม่ ด้วย ถ้าสอบถามผู้ต้องหาแล้วแสดงว่าไม่ได้ต้องการ ทนายความ การสืบพยานผู้เสียหายก่อนฟ้องคดีต่อ ศาลย่อมเป็นไปโดยชอบแล้ว

การสอบคำให้การจำเลย (ต่อ)

ฎีกาที่ ๗๕๗/๒๕๔๕ ป.วิ.อ. มาตรา ๒๓๗ ทวิ เป็นบทบัญญัติใน หมวด ๒ พยานบุคคล ที่กำหนดให้ศาลชั้นต้นที่ได้รับคำร้องจาก พนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนให้สืบพยานก่อนฟ้องคดี ต่อศาล เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าพยานบุคคลซึ่งจะต้องนำมา สืบในภายหน้าจะเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ยากแก่การ นำมาสืบ ดังนี้ การสืบพยานผู้เสียหายดังกล่าวจึงไม่อยู่ภายใต้ บังคับมาตรา ๑๗๒ วรรคสอง (อ่านและอธิบายฟ้อง) และก่อน สืบพยานศาลก็ได้สอบถามผู้ต้องหาแล้วแสดงว่าไม่ได้ต้องการ ทนายความ การสืบพยานผู้เสียหายก่อนฟ้องคดีต่อศาลจึงเป็นไป โดยชอบแล้ว

การสอบคำให้การจำเลย (ต่อ)

(๒.๑๒) จำเลยยื่นคำให้การปฏิเสธ แต่ศาล
ยังไม่ได้สอบคำให้การ ต่อมาจำเลยได้แต่ง
ทนายผู้คดีแล้วยื่นคำให้การรับสารภาพตาม
ฟ้อง เมื่อศาลสอบคำให้การฉบับหลังแล้ว
จำเลยจะกลับอ้างคำให้การปฏิเสธตามฉบับ
แรกไม่ได้ (ฎีกาที่ ๒๖๓/๒๕๕๑)

การสอบคำให้การจำเลย (ต่อ)

ฎีกาที่ ๒๖๓/๒๕๕๑ จำเลยที่ ๒ ยื่นให้การว่าจำเลยที่ ๒ ไม่ทราบ
ว่าจำเลยที่ ๑ มีพฤติการณ์จำหน่ายยาเสพติดให้โทษ แต่ศาล
ชั้นต้นยังไม่ได้สอบคำให้การจำเลยที่ ๒ ดังกล่าว ต่อมาจำเลยที่
๒ แต่งตั้งทนายความผู้คดี โดยทนายจำเลยที่ ๒ เรียงและพิมพ์
คำให้การจำเลยที่ ๒ ใหม่ มีข้อความว่า จำเลยที่ ๒ ขอให้การรับ
สารภาพตามฟ้อง จำเลยที่ ๒ ลงลายมือชื่อไว้ด้วย ศาลชั้นต้น
สอบคำให้การดังกล่าวแล้ว จำเลยที่ ๒ ยืนยันตามคำให้การนี้
ดังนี้ จำเลยที่ ๒ จะนำคำให้การฉบับแรกมาอ้างเพื่อให้ศาลฟังว่า
จำเลยที่ ๒ ไม่ทราบว่าจำเลยที่ ๑ มีพฤติการณ์จำหน่ายยาเสพติด
ให้โทษหาได้ไม่

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา

ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๖ บัญญัติว่า “ในชั้นพิจารณา ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง ศาลจะพิพากษาโดยไม่สืบพยานหลักฐานต่อไปก็ได้ เว้นแต่คดีที่มีข้อหาในความผิดซึ่งจำเลยรับสารภาพนั้นกฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปหรือโทษสถานหนักกว่านั้น ศาลต้องฟังพยานโจทก์จนกว่าจะพอใจว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา

ในคดีที่มีจำเลยหลายคน และจำเลยบางคนรับสารภาพ เมื่อศาลเห็นสมควรจะตั้งจำหน่ายคดี สำหรับจำเลยที่ปฏิเสธ เพื่อให้โจทก์ฟ้องจำเลยที่ปฏิเสธนั้น เป็นคดีใหม่ภายในเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้”

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

๑. คดีที่อยู่ในเกณฑ์ต้องสืบพยานโจทก์
ประกอบคำรับสารภาพของจำเลย

➤ กฎหมายกำหนดว่าต้องเป็นคดีที่มีข้อหา
ในความผิดซึ่งมีอัตราโทษอย่างต่ำให้จำคุก
ตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป หรือ โทษสถานที่หนัก
กว่านั้น

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

(๑.๑) มาตรา ๑๗๖ วรรคหนึ่ง ไม่ได้สนใจโทษขั้นสูง แต่บังคับศาล
ให้สืบประกอบคำรับสารภาพเฉพาะคดีอาญาที่กฎหมายกำหนด
โทษอย่างต่ำให้จำคุกตั้งแต่ ๕ ปี ขึ้นไป หากไม่มีโทษขั้นต่ำ ก็ต้อง
เป็นโทษสถานที่หนักกว่านั้น (เช่น โทษจำคุกตลอดชีวิต หรือ
ประหารชีวิตสถานเดียว เพราะโทษประเภทนี้ไม่มีขั้นต่ำ)
ดังนั้น หากเป็นคดีไม่มีโทษขั้นต่ำและไม่ใช้โทษในสถานที่หนัก
กว่านั้น ไม่ว่าจะคดีนั้นจะมีอัตราโทษขั้นสูงหนักเพียงใด ย่อมไม่เข้า
หลักเกณฑ์ที่ศาลต้องสืบพยานโจทก์ประกอบคำรับสารภาพของ
จำเลย

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

เช่น ความผิดฐานมีอาวุธปืนไม่มีทะเบียนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ มาตรา ๗, ๗๒ มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี เมื่อจำเลยให้การรับสารภาพ ศาลยอมพิพากษาโดยไม่ต้องสืบพยานได้

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๖๕๘/๒๕๖๓ คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานลักทรัพย์หรือรับของโจร... เมื่อความผิดที่โจทก์ฟ้องมิใช่ข้อหาในความผิดที่กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปหรือโทษสถานหนักกว่านั้น จึงไม่อยู่ในบังคับที่ศาลต้องฟังพยานโจทก์จนกว่าจะพอใจว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๖ วรรคหนึ่ง เมื่อจำเลยให้การรับสารภาพในความผิดฐานลักทรัพย์ตามฟ้องจริง โจทก์จึงไม่ต้องนำพยานเข้าสืบ และศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยตามคำรับสารภาพดังกล่าวได้

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๔๒๓/๒๕๖๕ ความผิดฐานขับรถโดยไม่ได้รับใบอนุญาตและฐานปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถประเภทผู้ขับรถโดยไม่ได้รับใบอนุญาต เมื่อจำเลยให้การรับสารภาพศาลสามารถพิพากษาลงโทษโดยไม่จำต้องสืบพยานหลักฐานประกอบตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๖ วรรคหนึ่ง ต่อมาจำเลยอุทธรณ์โดยแนบสำเนาใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถทุกประเภทชนิดที่ ๔ มาทำอุทธรณ์ซึ่งยังอยู่ในระยะเวลาได้รับใบอนุญาตจึงถือได้ว่าเป็นข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานใหม่ที่ไม่เคยปรากฏในสำนวน ศาลอุทธรณ์ควรสืบพยานหลักฐานเพิ่มเติมในปัญหาที่ว่าจำเลยมีใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถดังที่อ้างหรือไม่เสียก่อนตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐๘ (๑) ประกอบมาตรา ๒๒๘ และ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีอาญาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓ ศาลอุทธรณ์ไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาว่าจำเลยมีใบอนุญาตขับขี่ตามที่อ้าง

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๒๓๖๑/๒๕๖๔ เมื่อความผิดที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษตาม ป.อ. มาตรา ๒๖๗ และ พ.ร.บ.บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๔ (๑) (ที่แก้ไขใหม่) และจำเลยให้การรับสารภาพนั้น กฎหมายมิได้กำหนดอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป หรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น ศาลจึงพิพากษาคดีโดยไม่สืบพยานหลักฐานต่อไปก็ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๖ วรรคหนึ่ง ทั้งการสืบเสาะและพินิจจำเลยเป็นดุลพินิจของศาล เมื่อเห็นว่าการสืบเสาะและพินิจไม่เป็นประโยชน์แก่การพิจารณาและพิพากษา เนื่องจากจำเลยได้ให้ข้อเท็จจริงตามคำร้องประกอบคำให้การรับสารภาพเพียงพอแล้ว หากศาลจำต้องสั่งให้มีการสืบเสาะพินิจจำเลยทุกกรณีไปไม่

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๗๕๕๐/๒๕๖๐ ความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๓๕ (๑) (๓) (๘) วรรคสอง (เดิม) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท เมื่อความผิดในมาตราดังกล่าวไม่ใช่คดีที่มีอัตราโทษอย่างต่ำจำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปหรือโทษสถานที่หนักกว่านั้นตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๖ วรรคหนึ่ง จึงไม่อยู่ในบังคับที่โจทก์จะต้องสืบพยานประกอบคำรับสารภาพของจำเลยและศาลไม่จำเป็นต้องฟังพยานหลักฐานของโจทก์เสียก่อน หากศาลจะพิพากษาลงโทษจำเลยตามคำรับสารภาพ ก็คงลงโทษจำเลยในบทมาตราดังกล่าวได้ ดังนั้น คดีนี้ศาลชั้นต้นย่อมฟังว่าจำเลยกระทำผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๓๕ (๑) (๓) (๘) ประกอบมาตรา ๘๓ ตามฟ้องได้ โดยไม่ต้องนำสืบพยานโจทก์ประกอบคำรับสารภาพของจำเลย ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิพากษายกฟ้องโจทก์ในความผิดดังกล่าวจึงเป็นการไม่ถูกต้อง (คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๘๖/๒๕๖๓ และที่ ๖๑๖๐/๒๕๖๔ วินิจฉัยเกี่ยวกับการที่จำเลยให้การรับสารภาพตาม ป.อ. มาตรา ๓๓๕ ในทำนองเดียวกัน)

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

(๑.๒) คดีที่มีอัตราโทษอย่างต่ำให้จำคุกไม่ถึง ๕ ปี แม้ในที่สุดแล้วศาลจะลงโทษจำคุกเกิน ๕ ปี ก็ไม่ต้องสืบประกอบคำรับสารภาพ

ฎีกาที่ ๒๐๒/๒๕๓๖ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๖ วรรคหนึ่ง ถือเอาอัตราโทษอย่างต่ำตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ให้จำคุกตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป หรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น เป็นเกณฑ์ที่ศาลจะต้องฟังพยานโจทก์จนกว่าจะพอใจว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริงจึงจะพิพากษาลงโทษจำเลยได้ คดีนี้มีอัตราโทษอย่างสูงจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี และปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท โดยไม่มีอัตราโทษอย่างต่ำ การที่ศาลลงโทษจำคุก ๖ ปี ลดแล้วเหลือ ๓ ปี เป็นกรณีที่ศาลใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษที่จำเลยจะต้องรับ มิใช่เป็นโทษที่กฎหมายกำหนดว่าจำคุกตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป เมื่อจำเลยให้การรับสารภาพ ศาลจึงพิพากษาลงโทษจำเลยได้โดยไม่ต้องสืบพยานโจทก์

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

(๑.๓) คดีที่จำเลยเป็นเด็ก (ไม่ว่าจะเป็นเด็กอายุ
กว่า ๑๕ ปี แต่ต่ำกว่า ๑๘ ปี ตาม ป.อ. มาตรา ๗๕
หรืออายุตั้งแต่ ๑๘ ปี แต่ยังไม่เกิน ๒๐ ปี ตาม
ป.อ. มาตรา ๗๖) ให้พิจารณาอัตราโทษตาม
กฎหมายเป็นข้อสำคัญ มิใช่พิจารณาโทษที่ศาล
ลงแก่จำเลย (ฎีกาที่ ๕๔/๒๕๓๘)

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๖๒๐๗/๒๕๓๕ คดีที่กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุก
ตั้งแต่ ๕ ปี ขึ้นไป เมื่อจำเลยให้การรับสารภาพ ศาลต้องฟังพยานโจทก์
จนกว่าจะพอใจว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง แม้จำเลยมีอายุ ๑๗ ปี
เศษ และถ้าศาลเห็นสมควรลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับ
ความผิดนั้นลงหนึ่งในสามหรือกึ่งหนึ่งก็ได้ตาม ป.อ. มาตรา ๗๖ ก็ยังคง
เป็นหน้าที่ของโจทก์ที่จะต้องสืบพยานให้ได้ความถึงการกระทำผิดของ
จำเลย เมื่อจำเลยให้การรับสารภาพและศาลชั้นต้นในคดีสืบพยานแล้วให้
เลื่อนไปนัดฟังคำพิพากษา โจทก์มิได้โต้แย้งคำสั่งศาลชั้นต้นคงแต่อุทธรณ์
ขอให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ลงโทษจำเลยในสถานหนักเท่านั้น ถือว่าโจทก์ไม่
ติดใจสืบพยานให้เห็นว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง ย่อมลงโทษจำเลย
ไม่ได้ และเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามี
อำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เอง

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

(๑.๔) กรณีที่โจทก์ฟ้องจำเลยไม่เต็มข้อหา เช่น ฟ้องฐานพยายาม หรือฐานสนับสนุน ต้องคิดลดอัตราโทษลงมาก่อน (ลง ๒ ใน ๓ เท่ากับลดอัตราโทษลง ๑ ใน ๓ ก่อน) เพื่อพิจารณาว่าอัตราโทษหลังจากลดโทษแล้วยังอยู่ในเกณฑ์ต้องสืบประกอบหรือไม่ (ฎีกาที่ ๙๖๔๒/๒๕๔๒)

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๙๖๔๒/๒๕๔๒ โจทก์ฟ้องกล่าวหาว่าจำเลยกระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๓๕ วรรคสาม (ชิงทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ จำคุกตั้งแต่ ๑๕ ปี ถึง ๒๐ ปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท) ประกอบด้วย **มาตรา ๙๐** ซึ่งกฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำให้จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป แม้จำเลยจะให้การรับสารภาพตามฟ้องในชั้นพิจารณาคดีของศาลชั้นต้น ศาลก็ต้องฟังพยานโจทก์จนกว่าจะพอใจว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง จึงจะพิพากษาลงโทษจำเลยได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๖ วรรคหนึ่ง

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

(๑.๕) ข้อหาความผิดในขณะฟ้องและจำเลยให้การรับสารภาพนั้น มีอัตราโทษที่ต้องสืบพยานประกอบหากระหว่างพิจารณามีกฎหมายแก้อัตราโทษจำคุกใหม่เป็นอย่างต่ำจำคุกไม่ถึง ๕ ปี หรือไม่มีอัตราโทษขั้นต่ำ ซึ่งทำให้ไม่ต้องสืบประกอบคำรับสารภาพศาลยอมพิพากษาโดยไม่สืบพยานหลักฐานต่อไปได้ (ฎีกาที่ ๓๔๖๕/๒๕๔๘)

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๖๖๐๒/๒๕๔๓ แม้ขณะเกิดเหตุกฎหมายจะบัญญัติโทษสำหรับความผิดฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย จำคุกขั้นต่ำตั้งแต่ ๕ ปี ขึ้นไปก็ตาม แต่ในระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้นได้มีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวโดยกำหนดโทษจำคุกขั้นต่ำเป็นตั้งแต่ ๔ ปี ขึ้นไป เมื่อกฎหมายที่ใช้อยู่ ในขณะศาลทำการพิจารณาเป็นเช่นนี้ ฉะนั้น ในการวินิจฉัยกรณี ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๖ จึงต้องถือตามนั้น การที่ศาลจะต้องฟังพยานโจทก์หรือไม่ เป็นเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายวิธีพิจารณา ดังนั้น เมื่อจำเลยให้การรับสารภาพศาลยอมมีอำนาจพิพากษาลงโทษจำเลยได้โดยไม่ต้องฟังพยานโจทก์ก่อน

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

**๒. ผลของการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ.
มาตรา ๑๗๖ วรรคหนึ่ง**

➤ หากคดีอาญาได้อยู่ในเกณฑ์ที่ต้องสืบพยานประกอบคำรับสารภาพ แต่ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยตามคำรับสารภาพโดยไม่มีการสืบประกอบ ศาลสูงจะพิพากษายกฟ้องโจทก์ หรือยกคำพิพากษาศาลชั้นต้นแล้วยื่นไปให้พิจารณาพิพากษาใหม่ตามรูปคดี โดยพิจารณาว่ากระบวนการพิจารณาที่ไม่ชอบนั้นเป็นความพลั้งเผลอผิดพลาดของโจทก์หรือของศาลชั้นต้น

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

(๒.๑) หากเป็นความผิดของโจทก์ที่แสดงว่าไม่ติดใจสืบพยานโจทก์ประกอบคำรับสารภาพ ย่อมถือว่าโจทก์ไม่มีพยานหลักฐานมาสืบจนเป็นที่พอใจแก่ศาลว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง ฉะนั้น การที่ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยย่อมเป็นการไม่ชอบ ศาลอุทธรณ์จะพิพากษากลับยกฟ้องโจทก์

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๕๔/๒๕๓๘ ความผิดที่กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป เมื่อจำเลยให้การรับสารภาพตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง แม้จำเลยมีอายุ ๑๖ ปีเศษ และถ้าศาลเห็นสมควรพิพากษาลงโทษก็ให้ลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นลงครึ่งหนึ่งตาม ป.อ. มาตรา ๗๕ **แต่ก็ยังคงเป็นหน้าที่ของโจทก์ที่จะต้องสืบพยานให้ได้ความถึงการกระทำผิดของจำเลย** เมื่อปรากฏว่าจำเลยให้การรับสารภาพ **โจทก์จำเลยแสดงไม่สืบพยาน** ศาลชั้นต้นจึงให้รอฟังคำพิพากษาและได้อ่านคำพิพากษาให้โจทก์จำเลยฟังได้ในวันนั้นเอง **ถือว่าโจทก์ไม่ได้สืบพยานให้เห็นว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง ย่อมลงโทษจำเลยไม่ได้** การที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิพากษาลงโทษจำเลยจึงไม่ถูกต้อง ปัญหานี้แม้จำเลยมิได้ยกขึ้นต่อสู้ไว้แต่เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและพิพากษายกฟ้องโจทก์ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

หมายเหตุ แต่ถ้าความผิดที่จำเลยรับสารภาพ มีวรรคใดที่อัตราโทษอย่างต่ำจำคุกไม่ถึง ๕ ปี ศาลย่อมพิพากษาลงโทษจำเลยในวรรคนั้นได้

ฎีกาที่ ๕๕๑/๒๕๓๖ ความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๑๗ วรรคสาม มีอัตราโทษอย่างต่ำจำคุกตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป หากจำเลยให้การรับสารภาพก็เป็นหน้าที่ของโจทก์ที่จะต้องนำสืบพยานหลักฐานประกอบคำรับสารภาพของจำเลยและศาลจะต้องฟังพยานหลักฐานโจทก์จนกว่าจะพอใจว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ **เมื่อโจทก์แสดงไม่ตั้งใจสืบพยาน โจทก์จึงไม่มีพยานหลักฐานที่จะให้ศาลฟังลงโทษจำเลยในบทมาตราดังกล่าวได้ แต่เมื่อความผิดในมาตราดังกล่าวในวรรคแรกมีอัตราโทษจำคุกอย่างต่ำตั้งแต่ ๓ ปีขึ้นไป ศาลลงโทษจำเลยในบทมาตราดังกล่าวได้เฉพาะในวรรคแรกเท่านั้น** เมื่อศาลอุทธรณ์วางโทษจำเลยไม่ถูกต้อง ศาลฎีกาขอที่จะยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขเสียให้ถูกต้องได้ เนื่องจากเป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

(๒.๒) หากเป็นความผิดของศาล เพราะโจทก์แถลงขอ
สืบพยานประกอบแล้ว แต่ศาลชั้นต้นเห็นว่าไม่
เข้าเกณฑ์ที่ต้องสืบประกอบจึงสั่งงดสืบพยานโจทก์
แล้วพิพากษาลงโทษจำเลย ศาลอุทธรณ์จะพิพากษายก
ฟ้องโจทก์ไม่ได้ แต่จะยกคำพิพากษาศาลชั้นต้นแล้ว
ย้อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่
ตามรูปคดี (ฎีกาที่ ๒๕๕๖/๒๕๕๑)

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

(๒.๓) การสืบพยานโจทก์ประกอบคำรับสารภาพของจำเลยไม่จำเป็นต้องสืบ
ให้ได้ความชัดเจนปราศจากข้อสงสัยดังเช่นคดีที่จำเลยให้การปฏิเสธ
(ฎีกาที่ ๑๐๔๕/๒๕๖๔)

ฎีกาที่ ๔๒๗๖/๒๕๖๔ คดีที่จำเลยให้การรับสารภาพ โจทก์มีหน้าที่ต้องนำ
พยานหลักฐานมาสืบประกอบคำให้การรับสารภาพเพื่อพิสูจน์ว่าจำเลย
กระทำความผิดตามที่ฟ้อง และศาลจะต้องฟังพยานหลักฐานของโจทก์
จนกว่าจะพอใจว่าจำเลยกระทำความผิดจริงจึงจะพิพากษาลงโทษจำเลย
ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๖ นั้น โจทก์ไม่จำเป็นต้องนำสืบให้ได้ความชัดเจน
ปราศจากข้อสงสัยดังเช่นคดีที่จำเลยให้การปฏิเสธ เพียงมีพยานมาสืบให้
เป็นที่พอใจศาลว่าจำเลยกระทำความผิดจริงตามคำรับสารภาพ ก็เป็นการ
เพียงพอที่จะลงโทษจำเลยโดยอาศัยพยานหลักฐานนั้นได้แล้ว

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

๓. กรณีที่โจทก์ฟ้องว่าจำเลยทำผิดหลายกรรม เมื่อจำเลยรับสารภาพตามฟ้อง ย่อมฟังได้ว่าจำเลยกระทำผิดตามจำนวนกรรมที่โจทก์ฟ้อง (ฎีกาที่ ๔๐๑๘/๒๕๖๒ และที่ ๑๓๔๐/๒๕๖๐)

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๕๐๑/๒๕๖๕ การสืบเปลี่ยนธนบัตรฉบับจริงของผู้เสียหายทั้งสี่และได้ไปซึ่งธนบัตรฉบับจริงของผู้เสียหายทั้งสี่ตามที่จำเลยกับพวกร่วมกันหลอกลวงผู้เสียหายทั้งสี่เป็นความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกง แต่การที่จำเลยกับพวกร่วมกันมีธนบัตรปลอมไว้แล้วนำออกใช้สืบเปลี่ยนกับธนบัตรฉบับจริงของผู้เสียหายทั้งสี่เป็นการมีไว้เพื่อนำออกใช้ตามความใน ป.อ. มาตรา ๒๔๔ ประกอบมาตรา ๒๔๗ เป็นความผิดสำเร็จตั้งแต่มีการรับธนบัตรนั้นไว้เพื่อนำออกใช้โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นธนบัตรปลอม ไม่ใช่เมื่อมีการนำออกใช้ การกระทำความผิดทั้งสองฐานดังกล่าว จำเลยกับพวกย่อมมีเจตนาประสงค์ต่อผลแตกต่างกันและสามารถแยกการกระทำแต่ละความผิดได้ การกระทำของจำเลยกับพวกจึงเป็นความผิดฐานร่วมกันมีไว้เพื่อนำออกใช้ซึ่งธนบัตรของรัฐบาลต่างประเทศปลอม ซึ่งเป็นความผิดต่างกรรมกับความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกง

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๒๖๐๒/๒๕๖๔ ตามฟ้องโจทก์นอกจากจะบรรยายว่า จำเลยทั้งสองร่วมกันจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนชื่อ มหาวิทยาลัยสันติภาพโลก ป. โดยไม่ได้รับใบอนุญาตแล้ว ฟ้องข้อต่อมายังบรรยายว่าจำเลยทั้งสองร่วมกันจัดการศึกษาระดับปริญญาโดยไม่ได้รับอนุญาต และกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บุคคลอื่นหลงเชื่อว่าตนมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาระดับปริญญา ซึ่งสามารถแยกเจตนาของจำเลยทั้งสองในการกระทำความผิดตามฟ้องแต่ละข้อได้ การกระทำความผิดของจำเลยทั้งสองตามฟ้องแต่ละข้อเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน หากเป็นกรรมเดียวไม่

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๑๕๑-๑๑๕๓/๒๕๖๔ การใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ ๒๖ ครั้ง แม้มีความมุ่งหมายเพียงอันเดียวคือเพื่อลักเอาเงินของโจทก์ร่วมไปจากบัญชี แต่เงินในบัญชีมีจำนวนมากไม่อาจลักเอาไปเสียทีเดียวในครั้งเดียวได้ เพราะธนาคารวางระเบียบเกี่ยวกับจำนวนเงินที่อาจถอนอาจโอนได้ในแต่ละวันไว้ก็ตาม แต่การใช้จำนวน ๒๖ ครั้งนั้น ได้กระทำต่างวันต่างเวลากันและต่างสถานที่กัน มิได้กระทำต่อเนื่องกัน ทั้งยังมีโอกาสที่จะยับยั้งในแต่ละครั้ง จึงเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๒๘๕๗/๒๕๖๔ ความผิดฐานเป็นช่องโหว่ตาม ป.อ. มาตรา ๒๑๐ กับ ความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติตาม พ.ร.บ. ป้องกัน และปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน กฎหมายบัญญัติขึ้นเพื่อเอาผิดแก่ผู้ที่สมคบกันเพื่อจะกระทำความผิดตามกฎหมายอื่น และเป็นความผิดสำเร็จตั้งแต่มีการสมคบกันโดยยังไม่ต้องลงมือกระทำความผิดอื่นอีก การกระทำความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน แม้จะคาบเกี่ยวอยู่ในช่วงเวลาการกระทำความผิดดังกล่าวด้วย แต่ก็เป็นที่เห็นได้ว่าจะต้องมีการสมคบกันเพื่อกระทำความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนเสียก่อนอันเป็นความผิดสำเร็จแล้ว จึงจะมีการลงมือกระทำความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนต่อจากนั้นไป ซึ่งเป็น การกระทำที่แยกต่างหากจากกัน ดังนี้ ย่อมเป็นการกระทำอันเป็น ความผิดหลายกรรมต่างกันตาม ป.อ. มาตรา ๕๑

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

หมายเหตุ อย่างไรก็ตาม แม้โจทก์จะ
ฟ้องจำเลยมาหลายกรรมและจำเลยให้
การรับสารภาพ แต่ตามพฤติการณ์ที่
บรรยายมาในฟ้อง ศาลเห็นว่าเป็นกรรม
เดียว ย่อมลงโทษกรรมเดียวได้

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

- ฎีกาที่ ๔๖๓๗/๒๕๖๔ จำเลยปลอมลายมือชื่อ ช. ในฐานะผู้แทนนิติบุคคลผู้เสียหายที่ ๑ ในสัญญาเงินกู้จำนวน ๔,๒๐๐,๐๐๐ บาท สัญญาเงินกู้เบิกเกินบัญชีจำนวน ๑,๘๐๐,๐๐๐ บาท และสัญญามอบสิทธิเรียกร้องเงินฝากเป็นประกันจำนวน ๑,๘๐๐,๐๐๐ บาท และปลอมลายมือชื่อ ช. ในฐานะส่วนตัว ในสัญญาค้ำประกันสองฉบับเพื่อค้ำประกันสัญญาเงินกู้ข้างต้น หลังจากนั้นจำเลยนำสัญญาทุกฉบับไปใช้อ้างแสดงต่อพนักงานของโจทก์ร่วมเพื่อขอกู้ยืมเงินในเวลาเดียวกัน ดังนี้ แม้สัญญาดังกล่าวจะเป็นเอกสารคนละฉบับกัน แต่จำเลยทำขึ้นโดยมีเจตนาเดียวกันคือเพื่อมุ่งหมายที่จะให้ได้เงินจากโจทก์ร่วมเป็นหลัก การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

- ฎีกาที่ ๒๓๓๗-๒๓๔๑/๒๕๖๔ จำเลยมีเจตนาเดียวในการเผาป่าที่เกิดเหตุ ซึ่งเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๑ วรรคหนึ่งของทุกสำนวนคดี คือเพื่อจะพักอาศัยในป่าที่เกิดเหตุ จนถูกจับดำเนินคดีขณะนอนในศาลาซึ่งตั้งอยู่ในป่าในเวลากลางคืนหลังเที่ยง แม้จำเลยจะจุดไฟหลายครั้งเผาป่าหลายแห่ง แต่ป่าที่เกิดเหตุอยู่ละแวกเดียวกัน การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียว

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

- ฎีกาที่ ๑๘๗๕/๒๕๖๔ จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ซึ่งเป็นกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัทจำเลยที่ ๑ ร่วมกันประกอบธุรกิจรับฝากชำระค่าสาธารณูปโภคผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นการให้บริการทางการเงินอิเล็กทรอนิกส์ที่อยู่ในวัตถุประสงค์ของบริษัทจำเลยที่ ๑ ก่อนได้รับอนุญาต การกระทำของจำเลยทั้งสองนี้ไม่ได้ขออนุญาตก่อนดำเนินธุรกิจมาแต่ต้นตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๓ และ พ.ร.ฎ. ว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ เป็นการกระทำความผิดเพียงกรรมเดียว หาใช่ความผิดหลายกรรมทุกครั้งที่ทำให้บริการทางการเงินอิเล็กทรอนิกส์ไม่

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

- ฎีกาที่ ๔๒๗๕/๒๕๖๒ การที่จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ร่วมกันบุกรุกเข้าไปในบ้านของผู้เสียหายที่ ๑ เพื่อร่วมกันทำร้ายผู้เสียหายที่ ๑ และร่วมกันทำให้เสียทรัพย์ซึ่งเป็นของผู้เสียหายที่ ๑ ในคราวเดียว และเป็นการกระทำต่อผู้เสียหายที่ ๑ ต่อเนื่องกันไปไม่ขาดตอน การกระทำความผิดของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ฐานร่วมกันทำร้ายร่างกายผู้อื่นและฐานร่วมกันทำให้เสียทรัพย์ดังกล่าว จึงเป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท แม้ โจทก์บรรยายฟ้องแต่ละข้อหาต่างกรรมต่างวาระกันมา ก็ไม่ทำให้การกระทำของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เป็นความผิดหลายกรรมต่างกันได้

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

๔. กรณีคำรับสารภาพของจำเลยที่ไม่ถือว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้อง

(๔.๑) จำเลยกล่าวอ้างในคำรับสารภาพว่าไม่รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบความผิด เท่ากับให้การปฏิเสธว่าไม่มีเจตนากระทำความผิด (ฎีกาที่ ๕๑๑๔/๒๕๓๑, ๕๕๕๗/๒๕๕๓)

- ให้การรับสารภาพตามฟ้อง เพื่อประโยชน์และสะดวกในการพิจารณาของศาล ถือว่าให้การปฏิเสธ
- ให้การรับสารภาพเพราะถูกหลอกใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด
- ให้การว่าไม่รู้ว่สิ่งที่ทำเป็นความผิด แต่เมื่อผิดก็รับสารภาพ

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

หมายเหตุ แต่หากจำเลยให้การว่ากระทำความผิดไปเพราะความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ถือว่าไม่ใช่คำให้การปฏิเสธ แต่เป็นการขอบรรเทาโทษ

ฎีกาที่ ๒๒๗๔/๒๕๒๕ เมื่อศาลอ่านอธิบายฟ้องให้จำเลยฟังครั้งแรก จำเลยที่ ๒ ปฏิเสธ ในวันเดียวกันขอให้การใหม่เป็นรับสารภาพฐานรับของโจรตามฟ้อง ตามคำให้การที่ศาลจดไว้การที่จำเลยที่ ๒ แสดงต่อศาลว่ากระทำไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์เพราะจำเลยที่ ๑ นำเช็คมาให้ และบอกว่าให้เอาไปขึ้นเงินเป็นค่าเช่าบ้านนั้น เพื่อขอให้บรรเทาโทษลงโทษโดยสถานเบา ไม่ใช่คำให้การว่ามีเจตนากระทำความผิด

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

(๔.๒) จำเลยให้การว่ากระทำความผิดตามที่ฟ้องแล้วแต่ไม่ยอมรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๓๒๐/๒๕๑๓ โจทก์ฟ้องว่าจำเลยหมิ่นประมาทโจทก์ด้วยการใส่ความทำหนังสือร้องเรียนกล่าวหาโจทก์แล้วส่งไปโฆษณาตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ จำเลยให้การว่าได้ร้องเรียนจริง โดยส่งคำร้องเรียนไปลงหนังสือพิมพ์ด้วยความสุจริต เพื่อความชอบธรรม ป้องกันส่วนได้เสียเกี่ยวกับจำเลยตามกฎหมายและเพื่อประโยชน์แก่ประชาชน ข้อความที่ร้องเรียนเป็นความจริง ขอพิสูจน์ความจริง ดังนี้ เท่ากับจำเลยต่อสู้ว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิดเพื่อมิให้ต้องรับโทษตาม ป.อ. มาตรา ๓๒๕ (๑) และมาตรา ๓๓๐ เป็นคำให้การปฏิเสธ

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

(๔.๓) จำเลยรับสารภาพในความผิดที่ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายศาลลงโทษไม่ได้

ฎีกาที่ ๒๕๔๐/๒๕๕๑ โจทก์ฟ้องจำเลยว่ากระทำความผิดตาม พ.ร.บ.ควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ฯ มาตรา ๔, ๖, ๓๔ และตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๗ จำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง แต่เมื่อจำเลยเป็นเพียงลูกจ้างรับจ้างจำหน่าย จึงไม่ต้องตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ.ควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ฯ มาตรา ๖ ที่ประสงค์จะลงโทษเฉพาะผู้ประกอบการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายเทปหรือวัสดุโทรทัศน์โดยทำเป็นธุรกิจหรือได้ประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการในรูปของค่าธรรมเนียมสมาชิกหรือด้วยวิธีการอื่นใด แม้จำเลยจะให้การรับสารภาพตามฟ้องและศาลชั้นต้นสอบโจทก์แล้ว โจทก์ไม่ติดใจสืบพยาน ก็ไม่อาจพิพากษาลงโทษจำเลยในข้อหาความผิดตาม พ.ร.บ. ควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ฯ ได้ ทั้งนี้ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๕

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

(๔.๔) ความผิดฐานนำพาของกลางเข้ามาในราชอาณาจักร โดยหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร หรือฐานซื้อ รับไว้ซึ่งของ กลางดังกล่าว หรือในความผิดฐานลักทรัพย์หรือรับของ โจร คำให้การของจำเลยต้องชัดเจนว่ารับสารภาพฐานใด กันแน่ (ฎีกาที่ ๓๘๖๘/๒๕๔๑ และที่ ๘๘๕๘/๒๕๕๘)

(๔.๕) ความผิดที่จำเลยให้การรับสารภาพและไม่ต้องสืบ ประกอบ ศาลจะไม่ลดโทษโดยอ้างว่าจำเลยจำนนต่อ หลักฐานไม่ได้ (ฎีกาที่ ๑๐๓๖๖/๒๕๕๑)

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๖๒๘/๒๕๕๒ คดีที่จำเลยให้การรับสารภาพและโจทก์ มิได้สืบพยาน ย่อมไม่อาจกล่าวได้ว่าโจทก์มีพยานหลักฐาน เป็นอย่างไร และจำเลยจำนนต่อพยานหลักฐานเช่นว่านั้น ดังนั้น คำรับสารภาพของจำเลยย่อมเป็นการให้ความรู้แก่ศาล อันเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษตาม ป.อ. มาตรา ๓๘ สมควรลดโทษให้แก่จำเลย แม้ปัญหาข้อนี้ จำเลย มิได้ฎีกา แต่ศาลฎีกาก็มีอำนาจใช้ดุลพินิจลดโทษจำเลยให้ เหมาะสมตามความผิดได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๑๕, ๒๒๕

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

(๔.๖) โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษบทหนักซึ่งมีอัตราโทษต้องสืบประกอบ เมื่อจำเลยให้การรับสารภาพ แม้โจทก์ไม่สืบพยาน แต่บทเบาที่มีอัตราโทษอย่างต่ำจำคุกไม่ถึง ๕ ปี ศาลย่อมลงบทเบาได้ ทั้งนี้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๖ และ ๑๕๒ วรรคท้าย

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๔๕๒๖/๒๕๕๕ โจทก์ไม่ได้นำสืบให้เห็นว่าองค์เทพเจ้า ก. องค์เทพเจ้า ต. องค์เทพ ข. พร้อมอุปกรณ์เป็นวัตถุในทางศาสนาพุทธหรือศาสนาใด และเกี่ยวข้องกับทางศาสนาพุทธหรือศาสนาใด เพราะเหตุใด อย่างไร จึงรับฟังไม่ได้ว่าองค์เทพเจ้าทั้งสามองค์พร้อมอุปกรณ์เป็นวัตถุในทางศาสนา แม้จำเลยที่ ๑ ให้การรับสารภาพในความผิดฐานรับของโจรตามฟ้อง แต่ความผิดฐานรับของโจรโดยมีเหตุฉกรรจ์ ตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๗ วรรคสาม กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป ศาลต้องฟังพยานหลักฐานโจทก์จนกว่าจะพอใจว่าจำเลยที่ ๑ ได้กระทำความผิดจริงจึงจะลงโทษได้ เมื่อฟังไม่ได้ว่า องค์เทพเจ้าทั้งสามพร้อมอุปกรณ์เป็นวัตถุในทางศาสนาแล้ว ย่อมไม่อาจลงโทษจำเลยที่ ๑ ในความผิดฐานรับของโจรโดยมีเหตุฉกรรจ์ ตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๗ วรรคสาม ได้ คงลงโทษได้เพียงมาตรา ๓๕๗ วรรคหนึ่ง

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

๕. คำรับสารภาพของจำเลยในกรณีต่าง ๆ

(๕.๑) กรณีโจทก์ฟ้องขอให้เพิ่มโทษ หรือบวกโทษที่รอ หรือขอให้นับโทษต่อ หากจำเลยให้การว่า รับสารภาพผิดตามข้อหา หรือรับสารภาพตลอดข้อหา ต้องแปลว่า จำเลยรับสารภาพในข้อหาซึ่งเป็นข้อสำคัญแห่งมูลฟ้องเท่านั้น หากได้รับสารภาพในข้อหาที่ขอให้เพิ่มโทษ บวกโทษหรือนับโทษต่อด้วยไม่ (ฎีกาที่ ๖๖๘/๒๔๘๑, ๖๐๔๓/๒๕๔๐)

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

(๕.๒) กรณีโจทก์ฟ้องขอให้เพิ่มโทษ หรือบวกโทษที่รอ หรือขอให้นับโทษต่อ หากจำเลยให้การว่า รับสารภาพ หรือรับสารภาพตามฟ้อง หรือรับสารภาพตามฟ้องโจทก์ตลอดข้อกล่าวหา ต้องแปลว่า จำเลยยอมรับสารภาพตามฟ้องในข้อที่ขอให้เพิ่มโทษ บวกโทษ หรือนับโทษต่อด้วย (ฎีกาที่ ๕๗๕/๒๕๖๒, ๔๕๒๑/๒๕๖๑)

(๕.๓) กรณีโจทก์ฟ้องขอให้เพิ่มโทษ หากศาลมิได้สอบถามคำให้การจำเลยในเรื่องดังกล่าว แต่โจทก์อ้างส่งบันทึกคำให้การชั้นสอบสวนที่จำเลยยอมรับในเรื่องดังกล่าวว่าเป็นความจริง ศาลย่อมเพิ่มโทษจำเลยได้

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๕๔๘/๒๕๖๑ คดีนี้โจทก์บรรยายฟ้องถึงคดีที่โจทก์อาศัยเป็นเหตุขอให้เพิ่มโทษและมีคำขอให้เพิ่มโทษจำเลยที่ ๑ แม้ศาลชั้นต้นไม่ได้สอบคำให้การจำเลยที่ ๑ ว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่โจทก์อ้างเป็นเหตุขอให้เพิ่มโทษ แต่โจทก์ได้อ้างส่งบันทึกคำให้การในชั้นสอบสวนของจำเลยที่ ๑ ซึ่งให้การว่า เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกในความผิดฐานลักทรัพย์ และพ้นโทษเมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ และจำเลยที่ ๑ ยังเบิกความตอบทนายจำเลยทั้งสองถามติงว่า จำเลยที่ ๑ พ้นโทษออกจากเรือนจำกลางสุรินทร์ในข้อหาลักทรัพย์ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ ต่อมาอีก ๒๗ วัน ก็ถูกจับกุมคดีนี้ อันสอดคล้องกับบันทึกคำให้การดังกล่าวและได้ความตรงกับคดีที่โจทก์อ้างเป็นเหตุขอให้เพิ่มโทษตามฟ้อง ถือว่าโจทก์นำสืบให้ปรากฏข้อเท็จจริงนั้นแล้ว จึงเพิ่มโทษจำเลยที่ ๑ ตามคำขอโจทก์ได้

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

(๕.๔) เมื่อจำเลยรับสารภาพว่าเป็นบุคคลเดียวกันกับจำเลยในคดีที่โจทก์ขอให้นับโทษต่อแล้ว หลังจากนั้นศาลอนุญาตให้โจทก์ขอแก้ฟ้องเกี่ยวกับหมายเลขคดีที่ขอให้นับโทษต่อเพราะพิมพ์ผิดพลาด ต้องถือว่าจำเลยยังคงรับข้อเท็จจริงดังกล่าวอยู่ (ฎีกาที่ ๘๐๔๔/๒๕๔๓)

๖. รายงานการสืบเสาะของพนักงานคุมประพฤติ ศาลใช้ประกอบดุลพินิจในการลงโทษเท่านั้น มิใช่พยานหลักฐานในการรับฟังเพื่อพิสูจน์ความผิดหรือบริสุทธิของจำเลย (ฎีกาที่ ๒๕๔๔/๒๕๔๔ และที่ ๕๘๔/๒๕๔๕)

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๖๔๔๒/๒๕๖๒ แม้ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ มีอำนาจที่จะนำข้อเท็จจริงตามรายงานการสืบเสาะและพินิจของพนักงานคุมประพฤติมาประกอบดุลพินิจในการกำหนดโทษแก่จำเลย แต่ไม่อาจนำมารับฟังในฐานะพยานหลักฐานเพื่อวินิจฉัยการกระทำของจำเลยที่ถูกต้องด้วยไม่ โดยหากเห็นว่าการกระทำของจำเลยตามรายงานการสืบเสาะและพินิจขัดแย้งกับคำฟ้องของโจทก์และคำรับสารภาพของจำเลย ก็ขอแต่จะให้ศาลชั้นต้นสืบพยานเพิ่มเติมให้ชัดเจน คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๒ จึงเป็นการวินิจฉัยข้อเท็จจริงที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

หมายเหตุ ศาลยังสามารถนำข้อเท็จจริงจากคำให้การของจำเลยในชั้นสอบสวนที่พนักงานสอบสวนส่งศาลชั้นต้นในชั้นไต่สวนคำร้องขอฝากขัง ซึ่งจำเลยไม่คัดค้าน มาประกอบดุลพินิจในการลงโทษได้

ฎีกาที่ ๒๑๔๔/๒๕๕๐ การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ หยิบยกข้อเท็จจริงที่ว่า “จำเลยพาวัตถุระเบิดของกลางไปในบริเวณงานสวนสนุก” มาจากคำให้การชั้นสอบสวนของจำเลย ซึ่งพนักงานสอบสวนอ้างส่งต่อศาลชั้นต้นในชั้นไต่สวนคำร้องขอฝากขังครั้งที่ ๑ โดยที่จำเลยมาศาลในวันดังกล่าวและแถลงไม่คัดค้านการฝากขังและลงลายมือชื่อไว้ในคำให้การพยานผู้ร้องและรายงานกระบวนการพิจารณา โดยศาลอุทธรณ์ภาค ๓ นำมาใช้ประกอบดุลพินิจในการลงโทษ ซึ่งจำเลยให้การรับสารภาพ หาใช่เป็นการรับฟังข้อเท็จจริงนอกฟ้องนอกสำนวนไม่

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

๗. คดีที่จำเลยให้การรับสารภาพและไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่ต้องสืบประกอบนั้น มิได้หมายความว่าศาลจะต้องพิพากษาลงโทษจำเลยเสมอไป (ฎีกาที่ ๓๓๖/๒๕๓๓)

- ถ้าศาลเห็นว่าจำเลยมิได้กระทำความผิด หรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด ศาลย่อมพิพากษายกฟ้องได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๕
- หากศาลเห็นว่าสมควรให้มีการสืบพยานหลักฐานก่อนมีคำพิพากษาก็เป็นอำนาจของศาลที่จะมีคำสั่งให้กระทำได้ เช่น ให้ศาลชั้นต้นสืบพยานเพิ่มเติม (ฎีกาที่ ๓๓๖/๒๕๓๓ และที่ ๔๓๕๐/๒๕๖๔)

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

(๗.๑) คดีที่โจทก์บรรยายฟ้องไม่ครบองค์ประกอบความผิด หรือการกระทำของจำเลยตามฟ้องไม่เป็นความผิด แม้จำเลยให้การรับสารภาพ ศาลไม่อาจลงโทษจำเลยได้ (ฎีกาที่ ๓๓๒๒/๒๕๖๐)

(๗.๒) คดีที่จำเลยให้การรับสารภาพและไม่อยู่ในเกณฑ์ต้องสืบประกอบ เมื่อศาลพิพากษาลงโทษจำเลยแล้ว จำเลยจะอุทธรณ์ว่าไม่มีเจตนากระทำผิดไม่ได้ เพราะเป็นข้อเท็จจริงที่ขัดแย้งกับคำรับสารภาพกับเป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น (ฎีกาที่ ๑๖๕/๒๕๖๒)

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

หมายเหตุ แต่ถ้าเป็นคดีที่มีอัตราโทษอย่างต่ำให้
จำคุกตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป หรือโทษสถานที่หนักกว่า
นั้น ซึ่งเป็นคดีที่ต้องสืบประกอบคำรับสารภาพ
จำเลยย่อมสามารถอุทธรณ์ได้ว่าพยานหลักฐานของ
โจทก์ไม่มีน้ำหนักลงโทษจำเลยได้ (ฎีกาที่ ๑๒๓๑/
๒๕๕๕ และที่ ๒๘๗๕/๒๕๕๐)

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

๘. คดีที่มีจำเลยหลายคน จำเลยบางคนรับสารภาพและ
บางคนปฏิเสธ ศาลอาจสั่งให้แยกฟ้องจำเลยที่ปฏิเสธ
เป็นคดีใหม่ได้ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๖ วรรคท้าย
(๘.๑) คดีที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ปฏิเสธในคดีเดิมเป็นคดี
ใหม่นั้น โจทก์ต้องฟ้องคดีใหม่ตามข้อหาที่โจทก์ได้
เสนอตามฟ้องเดิมเท่านั้น จะฟ้องในข้อหาอื่นไม่ได้
(ฎีกาที่ ๘๓๑/๒๕๐๒)

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

(๘.๒) คดีที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ปฏิเสธในคดีเดิมเป็นคดีใหม่นั้น หากโจทก์ไม่มีคำขอให้นับโทษต่อ ศาลนับโทษต่อให้ไม่ได้ (ฎีกาที่ ๑๖๔๓/๒๕๑๔)

(๘.๓) เมื่อโจทก์แยกฟ้องจำเลยที่ปฏิเสธเป็นคดีใหม่แล้ว โจทก์ต้องระบุนายใหม่ จะใช้บัญชีระบุนายในคดีเดิมไม่ได้ (ฎีกาที่ ๒๓๘๕/๒๕๒๒)

(๘.๔) เมื่อโจทก์แยกฟ้องจำเลยที่ปฏิเสธเป็นคดีใหม่แล้ว คำขอให้รับของกลางของจำเลยที่ปฏิเสธในคดีเดิมย่อมสิ้นสภาพไปด้วย (ฎีกาที่ ๔๑๕๐/๒๕๒๕)

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

(๘.๕) เมื่อโจทก์แยกฟ้องจำเลยที่ปฏิเสธเป็นคดีใหม่แล้ว ผู้เป็นจำเลยในคดีเดิมย่อมไม่ใช่คู่ความในคดีใหม่ ศาลจะนำเหตุซึ่งอยู่ในส่วนลักษณะคดีในคดีใหม่มาพิพากษาตลอดไปถึงจำเลยที่รับสารภาพในคดีเดิมไม่ได้ (ฎีกาที่ ๑๖๔๓/๒๕๑๔)

(๘.๖) เมื่อโจทก์แยกฟ้องจำเลยที่ปฏิเสธเป็นคดีใหม่แล้ว ผู้เป็นจำเลยในคดีเดิมย่อมไม่ใช่คู่ความในคดีใหม่ โจทก์ในคดีใหม่ย่อมอ้างจำเลยในคดีเดิมเป็นพยานได้ (ฎีกาที่ ๑๒๘๕/๒๕๖๑)

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา (ต่อ)

จบการบรรยาย ครั้งที่ ๘

ขอขอบคุณ

บรรยายครั้งต่อไป

วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๖

เวลา ๑๘.๐๐ - ๑๙.๕๐ น.

